

Udarbejdelse af beslutningsgrundlag for implementering af Doughnut Økonomi i Aarhus Kommune (Budgetforslag B2025)

Forslagsstiller: Thure Hastrup (UFP)

Forslaget retter sig mod BA.

Det foreslås, at BA med inddragelse af andre relevante forvaltninger udarbejder en indstilling til politisk behandling med en model for, hvordan Aarhus Kommune kan bruge Doughnut-modellen som et overordnet kompas for kommunens økonomi og udvikling. Indstillingen skal fremsættes til politisk behandling hurtigst muligt og senest inden udgangen af 2024.

Motivation

Det er de seneste år blevet stadig mere tydeligt, at de økonomiske regnemodeller ikke er gearet til for alvor at medtage de sociale og miljørelaterede konsekvenser. Med 6 ud af 9 planetære grænser, der er overskredet, kan økonomisk vækst ikke længere stå som et succeskriterie, når det tærer på naturen og menneskers trivsel.

Det har skabt et øget behov for at sikre, at Aarhus Kommune er i stand at træffe beslutninger på et kvalificeret grundlag, hvor FN's sociale verdensmål og de planetære grænser indgår, således at det løbende bliver muligt at vurdere de langsigtede konsekvenser for de fremtidige levevilkår af den vedtagne politik.

Det er et behov, der går på tværs af alle partier, da alle folkevalgte uanset politisk overbevisning må formodes at have et ønske om at skabe trivsel og gode liv på en måde, der ikke samtidig ødelægger den jordklode, vi bor på.

Dette behov er netop udgangspunktet for den anerkendte økonom, Kate Raworths, Doughnut Økonomi.

Modellens grundidé er simpel. Illustreret med en doughnut sammenkobler modellen FN's sociale verdensmål med de 9 Planetære grænser udarbejdet af Stockholm Resilience Center og anerkendt af FN's klimapanel, IPCC. Den inderste ring i doughnutten er det sociale fundament. Den yderste er klodens grænser. En række indikatorer gør det muligt at vurdere, om Aarhus Kommune holder en kurs, der er indenfor ringene – altså over det sociale fundament og indenfor de planetære grænser.

Doughnut Økonomi er således et rammeværktøj, der kan bidrage til overblik og større forståelse for sammenhænge mellem de forskellige kriser (de vilde problemer) og de beslutninger, der bliver truffet.

Doughnut Økonomi indbefatter en række metoder og principper, der allerede er kendte af Aarhus Kommune, herunder cirkulær økonomi. Modellen indgår i Klima & Bæredygtighedsudvalgets anbefalinger til Bæredygtig Byggeri, hvor Byggeriets Doughnut og Reduction Roadmap er anvist som redskaber, der kan bidrage til, at Aarhus Kommune kan nå de ønskede mål for byggeriet.

Det er vigtigt at understrege, at modellen ikke står i modsætning til fx trivselsøkonomi og feministisk økonomi. Tværtimod giver den et mere kvalificeret afsæt til at aktivere grundprincipperne indenfor disse økonomiske retninger i det omfang, det ønskes.

Baggrund

Doughnut Økonomi er en ny tilgang til økonomi, men byer verden over (fx Amsterdam, Bruxelles, Birmingham, Portland, Glasgow og Melbourne) har allerede på forskellige måder arbejdet med at integrere modellen.

I Danmark har Københavns Kommune i 2023 udarbejdet første udgave af Københavns årlige Doughnut-rapport som et tillæg til kommunens årsrapport. I forlængelse heraf besluttede Borgerrepræsentationen at afsætte midler til et 3-årigt pilotprojekt, der dels har til formål at udvikle statusrapporten, og dels adressere nogle af de løsningsbehov, som rapporten er med til at synliggøre.

BA opfordres til at hente inspiration hos Doughnut Economics Action Lab, DEAL, som har rådgivet Amsterdam og andre byer, der ønsker at implementere Doughnut-modellen. Desuden kan samarbejde med København og inspiration fra andre byers erfaringer indtænkes efter behov.

Det vil være muligt at hente data til flere af doughnuttens indikatorer fra Aarhus i tal. Det må forventes, at der også er tal, der i første omgang ikke er tilgængelige. Her vil arbejdet med indstillingen bidrage til at skabe et overblik over det eksisterende samlede datagrundlag. Evt. indsamling af nye typer data kan indgå i indstillingen eller behandles separat.

Bilag:

Kbh. Doughnut Økonomi statusrapport 2023

<https://www.kk.dk/sites/default/files/agenda/324e2af7-aa19-43a7-936d-1116073bb307/88d314c4-0b76-4401-bc28-d9c805ac0509-bilag-2.pdf>

Om Doughnut Økonomi:

<https://doughnuteconomics.org/about-doughnut-economics>